

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-5-041
Karar Sayısı : **22-49/723-303**
Karar Tarihi : 27.10.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Mert ÖZMEN, Serkan GÜMÜŞ, Asena YAMAN, Oğuzhan ÇUKUR, Elif YAVUZ

C. İLGİLİ TARAF : Açı Eğitim Öğretim Hizmetleri AŞ
Akat Mah. Yeşilay Sok. Apt. No:4/1/1 Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 06.10.2022 tarihli ve 22-45/662-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında 13.10.2022 tarihinde Açı Eğitim Öğretim Hizmetleri AŞ'de yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 06.10.2022 tarihli ve 22-45/662-M sayılı kararıyla İstanbul ve Ankara illerinde faaliyet gösteren ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki özel okullar ve Türkiye Özel Okullar Derneği hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir
- (3) İlgili karar çerçevesinde, Başkanlık Makamınının 07.10.2022 tarih ve 51007 sayılı görev onaylarıyla 12.10.2022 tarihinde başlatılan önaraştırma kapsamında, 13.10.2022 tarihinde yapılan yerinde incelemede incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması sonucunu doğuran eylemler ile karşı karşıya kalınmıştır. Bunun üzerine düzenlenen 19.10.2022 tarih ve 2022-5-041/BN-02 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;
- Rekabet Kurulunun 06.10.2022 tarih ve 22-45/662-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında Açı Eğitim Öğretim Hizmetleri AŞ tarafından 13.10.2022 tarihinde yapılan yerinde incelemenin zorlaştırıldığı ve engellendiği,
 - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca adı geçen teşebbüse 2021 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Olayların Özeti

- (5) Yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen meslek personeli tarafından 13.10.2022 günü saat 10.37'de Akat Mah. Yeşilay Sok. Apt. No:4/1/1 Beşiktaş/İSTANBUL adresinde bulunan Akatlar Özel Açı İlköğretim Okuluna (AKATLAR AÇI OKULLARI) gidilmiş, Açı Eğitim Öğretim Hizmetleri AŞ (AÇI

OKULLARI) yönetiminde olduğu teşebbüsün internet sitesinden öğrenilen (.....) ile görüşmek istendiği bildirilmiş, teşebbüs güvenliği tarafından gerçekleştirilen bir telefon görüşmesinin akabinde (.....) ve diğer yöneticilerin (.....) Kağıthane/İSTANBUL adresindeki (.....)'de (.....) bulunabileceği ifade edilmiş, bunun üzerine bulunan teşebbüs mahalline girilmeksizin bildirilen yeni adrese gidilmiştir. İnceleme heyeti saat 11.03'te bildirilen adresteki (.....)'ye ulaşmış, (.....) ile görüşmek istendiği belirtilmiş, karşılama sekreteryası tarafından (.....)'un toplantıda olduğu belirtilerek inceleme ekibi bekleme salonuna alınmış, inceleme ekibi tarafından sekreteryanın tavrından ve davetinden (.....)'un (.....) binasında olduğu anlaşılmıştır.

- (6) Saat 11.09'da sekreteryanın telefonundan (.....)'un asistanı (.....) Hanım ile görüşülmüş, Rekabet Kurulunun kararı üzerine yerinde inceleme yapılmaya gelindiği, (.....) ile görüşmek ve önaraştırma kapsamında (.....)'un AÇI OKULLARI'nın yönetimi amacıyla kullandığı bilgisayar ve mobil cihazda inceleme yapılmak istendiği, ayrıca avukata haber verilmesi gerektiği açıklanmıştır.
- (7) Saat 11.20'de (.....) sekreterinin telefonundan Açı Okulları Finans ve Yatırımlar Müdürü (.....) ile görüşülmüş, kendisine Rekabet Kurumundan geldiği, inceleme yapmak üzere (.....) ile görüşülmek istendiği, aynı zamanda inceleme uzmanlarının bir yetkili tarafından karşılanması ve bilgi vermek üzere karşılama bölümünden uygun bir odaya davet edilmesi rica edilmiş, (.....) kendisinin (.....)'de ikamet ettiğini ve ilgili kişilere ulaşmayı deneyeceğini ifade etmiştir.
- (8) Saat 11.35'te (.....) sekreterinin telefonundan Avukat (.....) Hanım ile görüşülerek inceleme hakkında bilgilendirme yapılmış, prosedür gereği belirli bir süre içinde inceleme yapmakla yükümlü olduğu, 15 dakika içinde incelemeye başlanması gerektiği hakkında bilgi verilmiştir.
- (9) Saat 11.50'de (.....) sekreterinin telefonundan Avukat (.....) Bey ile görüşülmüş, bu görüşmede de 10 dakika içinde incelemeye başlanması gerektiği ifade edilmiş, Avukat (.....) Bey tarafından ise (.....)'a ulaşamadığı, (.....)'nin ekonomik birlik içinde olmadığı, (.....)'un hem AÇI OKULLARI hem de (.....)'de yönetici olduğu ancak bu iki teşebbüsün aynı ekonomik bütünlük içinde yer almadıkları, gerektiği takdirde AÇI OKULLARI'nın kurumsal e-posta sunucularını açabilecekleri ve inceleme yapılabileceği ifade edilmiştir.
- (10) Saat 11.50-12.17 saatleri arasında (.....) Güvenlik Şefi olduğu anlaşılan (.....) Bey tarafından (.....)'un (.....) binasında bulunup bulunmadığını bilemeyecekleri belirtilmiş, kendisinden (.....)'un adreste bulunup bulunmadığını teyit etmek amacıyla giriş turnikesi log kayıtları veya güvenlik kamera kayıtları talep edilmiş Güvenlik Şefi tarafından bu kayıtların kendisi tarafından sunulamayacağı beyan edilmiştir.
- (11) Saat 12.00 itibarıyla inceleme ekibi tarafından yerinde incelemenin gerçekleştirilemeyeceği değerlendirilerek tutanak tutma kararı alınmış, bu kararın alınmasında ise inceleme ekibinin AKATLAR AÇI OKULLARI'nda (.....)'un bulunmadığı gerekçesiyle (.....)'e yönlendirilmesi, (.....) nin adresinde (.....)'a ulaşamaması, (.....)'a vekâlet eden bir yetkili tarafından uzmanların karşılanmaması, (.....)'a ne zaman ve nerede ulaşılacağı bilgisinin verilmemesi etkili olmuştur.
- (12) Saat 12.17'de (.....) sekreterinin telefonundan Avukat (.....) Hanım ile görüşülerek AÇI OKULLARI teşebbüsünde görevli bir yönetici ile görüşebilmek ve (.....) harici diğer yöneticiler bazında yerinde inceleme yapabilmek için yeni bir adres talep edilmiştir.
- (13) Saat 12.26'da Güvenlik Şefi (.....) Bey'in telefonundan Avukat (.....) Hanım ile görüşülmüş, kendisi tarafından Sarıyer/İSTANBUL adresindeki Bahçeköy Özel Açı

Lisesi'nde (BAHÇEKÖY AÇI OKULLARI) görüşme ve inceleme yapılabileceği belirtilmiştir.

- (14) Saat 12.45'te (.....)'den yola çıkılmış ve 13.12'de belirtilen adreste bulunan BAHÇEKÖY AÇI OKULLARI'na varılmış ve okul Müdürü (.....) tarafından inceleme ekibi kabul edilerek okula giriş yapılmış, Okul Müdürü ve Müdür Yardımcılarına kısaca 4054 sayılı Kanun kapsamı hakkında bilgi verildikten sonra görüşme gerçekleştirilen avukatlar beklenmeye başlanmıştır. Saat 13.20'de iki avukat inceleme uzmanlarının bulunduğu odaya girmiş, avukatlardan birisinin daha önce görüşülen Avukat (.....) Hanım olduğu beyan edilmiş, Avukat (.....) Bey ise kendisiyle daha önce görüşülmediğini belirtmiştir. Avukatlardan vekâletname istenmiş ancak avukatlar vekâletname sunamamış, getirebileceklerini beyan etmişlerdir. Bu noktada teşebbüs temsilcisi sıfatıyla Müdire (.....), Avukat (.....) Hanım ve Avukat (.....) Bey'e süreç hızlıca özetlenerek yetki belgeleri ve kimlik kartları sunulmuş, teşebbüs yetkililerinin yetki belgelerinin bir örneğini almaları sağlanmış ve önaraştırma konusu, Kurumun yerinde inceleme yetkisi ve idari para cezasının kapsamı hakkında bilgi verilmiştir. Ardından BAHÇEKÖY AÇI OKULU'nda yapılacak yerinde incelemeden bağımsız olarak (.....)'de geçirilen süreç dolayısıyla inceleme uzmanlarının bir engelleme tutanağı tutacağı ve bu tutanağın Kurula sunulacağı, teşebbüs temsilcilerinin imza atmak istemeseler dahi engelleme tutanağını okuyabileceği, dava dilekçesi kadar kapsamlı olmamak şartıyla şerh düşebileceği, makul önerilerin ve beyanların uzmanlarca kayda geçirilebileceği belirtilmiştir.
- (15) Avukat (.....) Hanım tarafından (.....)'nin farklı bir ticaret unvanına sahip olduğu, (.....)'de yerinde inceleme yapılamayacağı ifade edilmiş, bunun üzerine kendilerine (.....)'yi incelemeye değil AÇI OKULLARI Müdürü sıfatıyla (.....)'u incelemek üzere (.....)'ye gelindiği, (.....)'nin adresinin uzmanlara AKATLAR AÇI OKULLARI'ndan sağlandığı, (.....)'nin farklı bir teşebbüs olduğu beyanının ayrıntılandırılması adına AÇI OKULLARI ile (.....)'nin ortaklık yapısını ve kontrol yapısını da içerecek şekilde (.....)'un ilgili şirketlerdeki konumu hakkında bilgi verilmesi talep edilmiş, teşebbüs temsilcilerince bir açıklama yapılmamıştır.
- (16) Avukat (.....) Bey tarafından önden haber vermeksizin inceleme yapılamayacağı, (.....)'ye giderek tutanak tutulmasının usulsüz olduğu, yetki belgesinde AÇI OKULLARI'nın adının bulunmadığı belirtilmiştir. Bunun üzerine inceleme heyetince Kurumun gerçekleştirdiği yerinde incelemelerde incelenecek teşebbüse önceden haber verme usulünün bulunmadığı, (.....)'ye AKATLAR AÇI OKULLARI'nda yapılan telefon görüşmesi çerçevesinde gidildiği, burada sekreterin telefonu üzerinden ilgililere bilgi verildiği, yetki belgesinde AÇI OKULLARI'nın adının geçmesine gerek bulunmadığı, yetkinin tüm özel okullar kapsamında olduğu ifade edilmiştir.
- (17) Avukat (.....) Hanım tarafından yetki belgelerinin ve kimlik kartlarının inceleme yapmaya yetmeyeceği, Kurul kararının da sunulması gerektiği, yetki belgesinde Türkiye Özel Okullar Derneği'nde (TÖZOK) inceleme yapılabileceğinin yazdığı ifade edilmiştir. Bunun üzerine yetki belgesinin inceleme yapmak için yeterli olduğu, kimlik teyidi için yetki belgesi üzerindeki kodun taranabileceği veya Kurum aranarak kimliklerin onaylatılabileceği, yetki belgesi ayrıntılı şekilde okunursa özel okulların da inceleme kapsamına alındığının yazılı olduğu belirtilmiştir. Ardından yerinde inceleme uygulamasının hukuki dayanağı, amaçları ve uygulama alanı tekrar anlatılmış, bu çerçevede önaraştırmanın amacına uygun biçimde AÇI OKULLARI'na ait bilgisayarlar üzerinden teşebbüs yetkililerinin kurumsal e-posta adreslerinde yerinde inceleme yapılmak istendiği belirtilmiş, bu kapsamda teşebbüs yetkililerinden yerinde inceleme

yapmak için izin vermeleri istenilmiş, aksi halde mahkeme kararıyla inceleme yapılabileceği hatırlatılmıştır. Bu talep üzerine Avukat (.....) Bey tarafından yerinde incelemenin devam etmesine imkân vermeyecek ölçüde yüksek sesle/bağırarak “Höst”, “Siz kimsiniz”, “Buraya gelip şunu bunu inceleyeceğim diyemezsiniz”, “Para cezasını hatırlatıp duramazsınız” gibi ifadeler ile inceleme uzmanlarının konuşması makul bir süreden uzun süre boyunca engellemiş, bunun üzerine makul bir iletişimin devamı için Avukat (.....) Hanım’dan Avukat (.....) Bey’in susturulması veya odadan çıkarılması talep edilmiş, (.....) Hanım bu isteği “Siz hâkim değilsiniz, böyle bir şey talep edemezsiniz” diyerek yerine getirmemiştir.

- (18) Susturulma veya odadan çıkarılma talebini duyan Avukat (.....) Bey tarafından “Bir yere gidemezsiniz polisi arayacağım” denilerek uzmanlar tehdit edilmiş, bunun üzerine inceleme uzmanı tarafından Avukat (.....) Bey’e “Asıl biz polisi arayacağız, görevi başındaki memuru alıkoyamazsınız” denilmiştir.
- (19) Bu noktada inceleme uzmanları tarafından yerinde inceleme prosedürüne uygun bilgilendirme yapıldığı, bu kapsamda 4054 sayılı Kanun’un kapsamı, idari para cezaları, yerinde inceleme yetkisinin mevzuattaki yeri, yerinde inceleme uygulamasının ayrıntıları hakkında bilgi verildiği, teşebbüs temsilcilerinin kışkırtılmadığı, yerinde incelemenin eksik tamamlanmasına veya hiç tamamlanmamasına yönelik bir ifade kullanılmadığı, teşebbüs yetkililerini sindirecek düzeyde ses yükseltilmediği/bağırılmadığı halde teşebbüs temsilcisi Avukat (.....) Bey’in söylemleri sonlanmadığından ve Avukat (.....) Hanım tarafından yerinde inceleme yapılmasına açıkça rıza gösterilmediği göz önünde bulundurularak teşebbüsten çıkma kararı alınmıştır. Saat 13.49’da teşebbüs mahallinden çıkmıştır.
- (20) Uzmanlar tarafından Yerinde İncelemenin Engelleme/Zorlaştırılmasına İlişkin Tutanak (Engelleme Tutanağı) düzenlenmiştir. Engelleme Tutanağında ayrıca, yukarıda yer verilen olaylar silsilesi nedeniyle AÇI OKULLARI’nda yerinde inceleme yapılamadığı ifade edilmiştir.
- (21) Söz konusu inceleme sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin olarak teşebbüs vekilleri tarafından yapılan ilk açıklamalar ise Kurum kayıtlarına 14.10.2022 tarih ve 32094 sayı ile intikal etmiştir. Söz konusu açıklamalarda özetle;
- 13.10.2022 tarihinde Rekabet Kurumu (Kurum) tarafından görevlendirildiklerini beyan eden uzmanların AKATLAR AÇI OKULLARI’na geldikleri ve AÇI OKULLARI’nın ortaklarından ve yönetim kurulu üyesi olan (.....) ile görüşmek istedikleri ancak kendisinin okulda bulunmadığı ve İstanbul Kağıthane’de bulunan (.....) binasında bulunabileceğinin uzmanlara beyan edildiği,
 - Uzmanların (.....)’ye giderek aynı şekilde (.....) ile görüşmek istedikleri ancak kendilerine (.....)’un teşebbüste bulunmadığı bilgisinin verildiği, uzmanlar tarafından kendilerine Kanun’un 4. maddesi uyarınca ilgili teşebbüs hakkında soruşturma yapıldığı bu nedenle (.....)’un bilgisayar ve cep telefonunda inceleme gerçekleştirmek istedikleri bilgisinin verildiği, (.....)’a ulaşamamasının akabinde uzmanların BAĞÇEKÖY AÇI LİSESİ’ne davet edildiği, bunun üzerine uzmanların ilgili adrese yerinde inceleme gerçekleştirmek üzere geldiği,
 - Açı Lisesi toplantı odasında Okul Müdürünün uzmanları karşıladığı, uzmanların yetki belgelerini ve uzmanlardan birine ait Rekabet Kurumu kimlik kartını ibraz ettikleri,
 - Uzmanların ısrarlı ve asabi tavırlar sergileyerek (.....)’u görmek istedikleri ayrıca hukuki bir gerekçe göstermeden ilgili kişinin bilgisayar ve cep telefonunda inceleme gerçekleştirmek istedikleri,

- Uzmanlara AÇI OKULLARI'na ilişkin veriler üzerinde inceleme gerçekleştirebilecekleri söylenmiş olmasına rağmen uzmanların bu incelemeyi kaçındıkları ve (.....)'un bilgisayar ve cep telefonunda inceleme gerçekleştirme isteklerini yinelemeye devam ettikleri,
- Uzmanların (.....)'de tutanak hazırladıklarını belirttikleri ancak teşebbüs tarafından AÇI OKULLARI ile (.....)'nin farklı alanlarda faaliyet gösterdiği ve aralarında herhangi bir bağlantı bulunmadığı, hazırlanan tutanakta "Açık Eğitim Öğretim Hizmetleri A.Ş.'ye gitmesine rağmen bilgi ve belgelerin kendisine sunulmadığı" yönünde bir ifade kullanılmış olması halinde bu tutanağın hatalı olacağı ifade edildiği; bunun üzerine uzmanlar tarafından kendilerine tutanağın altına itirazlarına ilişkin şerh düşebilecekleri ancak uzun bir itiraz metnine hiçbir surette izin verilmeyeceği yönünde bilgi verildiği,
- İbrahim edilen yetki belgelerinde yer alan yetkilerin uzmanların fiili taleplerini karşılamadığı zira AÇI OKULLARI'nın (.....), (.....), (.....) ve (.....) olmak üzere dört ortağı bulunduğu, teşebbüsün yönetim kurulu başkanı ve kurucu temsilcisi (.....) olmasına rağmen uzmanların ısrarla (.....) ile görüşmek istedikleri,
- Yetki belgelerinin incelendiği esnada uzmanların yetkilerine yönelik yöneltilen soruları; heyecanlı, asabi, gergin şekilde yanıtladıkları mahkeme hâkimi/ cumhuriyet savcısı edasıyla sorgulama gerçekleştirdikleri ve kendilerine idari para cezası tahakkuk ettirileceği yönünde beyanlarda bulunduğu,
- (.....)'un şahsi bilgisayarında kişisel verilerin ve AÇI OKULLARI'na ait olmayan ticari sır niteliğinde bilgilerin yer aldığı bu nedenle gerçekleştirilmek istenen inceleme talebinin hukuka aykırı olduğu, uzmanların incelemenin mesnedini açıklayamadıkları ve ısrarcı bir tavır sergileyerek çelişkili ifadelerde buldukları,
- Görüşmelerin ilerleyen aşamalarında, uzmanların Av. (.....)'a karşı asabi tavırlarını artırdıkları ve ilgili kişinin odadan çıkarılmasını talep ettikleri, bunun üzerine okul müdürü tarafından (.....)'a ulaşılarak anılan kişiye AÇI OKULLARI adına kayıtlı e-postalarına uzaktan erişim sağlanabileceği yönünde bilgi verildiği,
- Uzmanların (.....)'un yalnızca AÇI OKULLARI adına kayıtlı e-postalara değil, bilgisayarına uzaktan erişim sağlayarak bilgisayarın içerisinde ilgili teşebbüse ait olmayan verilere de hızlıca göz gezdirmek istedikleri ancak bu taleplerinin kabul edilmediği, olayın akabinde ise uzmanların teşebbüsten ayrıldıkları,
- Uzmanların "bilgisayarı ve cep telefonunu gösteriyorsanız gösterin, sizi bekleyemem, zaten idari para cezası tahakkuk ettirilecek" yönündeki söylemlerde buldukları, düzenlenen tutanağı göstermedikleri ve bir nüshasını teşebbüse ibraz etmemekle birlikte sürekli olarak mesnetsiz taleplerde buldukları,
- Yukarıda bahsi geçen sebeplerle uzmanların (.....)'un diğer işleriyle ilgili olarak bilgisayarında bulunan verilere ulaşmak istedikleri yönünde bir izlenim oluşturdıkları

ifade edilerek önaraştırmanın AÇI OKULLARI ile ilgili olması halinde teşebbüse ait defter ve kayıtların incelenmeye hazır olduğu arz edilmiştir.

- (22) Ayrıca teşebbüs yetkililerine 17.10.2022 tarih ve 51722 sayılı ile gönderilen bilgi talebinin ekinde Engelleme Tutanağı'nın bir örneğine de yer verilmiştir. Bunun üzerine teşebbüs yetkilileri tarafından gönderilen ikinci yazı 19.10.2022 tarih ve 32251 sayılı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. Söz konusu yazıda yer alan açıklamalarda özetle;

- (.....)'un AÇI OKULLARI yönetim kurulu başkanı ve %(.....) oranında ortağı olup AÇI OKULLARI'nda idari bir görevinin bulunmadığı, (.....)'nin ise (.....) oranında bir Danimarka Şirketi olan (.....)şirketine ait olduğu ve (.....)'un (.....)'de bağımsız ve profesyonel yönetim kurulu başkanı sıfatı ile çalıştığı, bu sebeple zamanının çoğunu (.....) tesislerinde geçirdiği,
- İnceleme heyetinin Akatlar kampüsüne gidip doğrudan (.....)'u ismen sorduğunda (.....)'nin merkez adresine yönlendirildiği,
- İnceleme heyetinin (.....) binasına gittiğinde, (.....)'nin sanki AÇI OKULLARI'nın bir teşebbüsüymiş gibi davrandıkları ve (.....)'la konuşmak istediklerinde durumun inceleme heyetine izah edildiği,
- İnceleme heyetinden (.....)'nin her ikisi de 33 yıllık avukatlar olan Avukat (.....)ve Avukat (.....)'e teşebbüs kavramının şirket kavramından daha geniş bir kavram olduğunu açıklamaya kalkıştığı ve soruşmanın AÇI OKULLARI'yla bağlantılı olarak yapıldığını söylediği,
- Daha sonra yetki belgesi incelendiğinde bunun gerçek olmadığı ve soruşturmanın TÖZOK ve İstanbul ve Ankara illerinde faaliyet gösteren özel okullarla ilgili olduğunun anlaşıldığı,
- Engelleme Tutanağı'nda açıklandığı gibi (.....)'un AÇI OKULLARI'nın yönetimi amacıyla kullandığı bilgisayar ve mobil cihazda inceleme yapılmak istendiğini değil, (.....)'un tüm telefon ve bilgisayarlarına el konulacağını söyledikleri ve derhal teslim edilmemesi halinde tutanak tutup ceza tahakkuk ettirmekle tehdit ettikleri, bunu birkaç kez her konuştukları kişiye tekrarladıkları, (.....)'un (.....)'deki asistanı (.....)'nun, AÇI OKULLARI'nın diğer ortağı (.....), AÇI OKULLARI'nın Avukatları (.....) ve (.....)'nun inceleme uzmanı ile yaptıkları telefon konuşmalarında aynı ifade ile tehdit edildikleri,
- (.....)'un (.....)'de olup olmadığına ilişkin güvenlik başta olmak üzere konuşulan kişilerden (.....) hariç olmak üzere hiçbir kişinin bilgisinin olmasının mümkün olmadığı, zira kendisinin (.....)'nin üst düzey yöneticisi olarak garajdan doğrudan o kata özel asansör ile iş yerine giriş çıkış yaptığı, (.....)'nun da (.....)'un bina dışında toplantıda olduğunu söylediği, inceleme heyetinin ise agresif tavırlarla Rekabet Kurumunun soruşturduğu ana konuyu unutarak (.....)'a odaklandığı,
- İnceleme heyetinin özel okullarla ilgili bir ön soruşturma için (.....)'a ait tüm bilgisayar ve mobil cihazları isteyerek (.....)'un profesyonel olarak çalıştığı (.....)'deki ticari yazışma ve stratejilerine ulaşmak isteyen bir ticari casus izlenimi uyandırdığı, zira AÇI OKULLARI'na ilişkin tüm bilgi ve belgelerin okulda olduğunun söylendiği, adres verilerek davet edilmiş olmalarına rağmen inceleme uzmanının görevi sanki (.....)'un (.....)'deki ve bu şirketle ilgili bilgileri toplamakmış gibi davranarak ve bunun için her türlü fevri ve asabi hareketler yaparak dava açılacağı ve para cezası kesileceğine ilişkin tehditte bulunarak bu intibai yarattığı,
- İnceleme heyeti her ne kadar (.....)'den ayrılırken bir tutanak tutulduğundan bahsetmişse de bu tutanağın kendileriyle paylaşılmadığı, orada bulunan kişilerin imzası veya ihtirazi kayıtlarının alınmadığı,
- İnceleme heyeti ile uzun süren görüşmelerin ardından AÇI OKULLARI'nın merkezinin bulunduğu adrese davet edildikleri, Avukat (.....) ve Avukat (.....)'un da aynı anda ofisten çıkarak okula doğru yola çıktıkları, makul bir zaman içinde okula ulaştıkları, inceleme heyetinin okula girdiklerinde okul müdürü (.....) tarafından karşılandığı ve bir toplantı odasına alınarak kendilerine çay ve kahve ikramında bulunulduğu,

- Avukatların da toplantıya katılması ile önce kimliklere ve yetkilendirme yazılarına bakıldığı, yetkilendirme yazısının elektronik imzalı olması, barkodda imza açıklamasının olmaması ve inceleme uzmanının tavırları sebebiyle bir şüphe oluştuysa da AÇI OKULLARI'na ilişkin isteyebilecekleri her türlü bilgi ve belgeyi vermeye amade olduklarının eğer isterlerse AÇI OKULLARI'nın sunucularına girerek istedikleri kişilerin e-postalarını indirebileceklerini, bu konuda yardım etmek üzere IT uzmanının hazır olduğunun söylendiği, bu aşamada Avukatların ofisten apar topar çıktıklarından vekâletnamelerini yanlarına almadıkları ancak uzmanlara hemen e-posta ile gönderilebileceğinin söylendiği ve hemen çıktılarının hazırlatıldığı,
- İnceleme heyetinin AÇI OKULLARI'nın kayıtlarını incelemek üzere geldiği şirket merkezinde yine doğrudan (.....)'un bilgisayar ve mobil cihazlarını talep ettiği, diğer hiçbir şeye bakmadığı, bu sırada inceleme uzmanının haddini aşarak şirket avukatı (.....)'un odadan çıkartılması talimatını verdiği ve bu durumun Avukat (.....)'un tepkisine sebebiyet verdiği, tutanakta bu durumun çarpıtıldığı,
- Tutanak'taki birtakım beyanların inceleme heyetinin konuya hâkim olmadıklarını ve kimi, niçin ve ne sıfatla araştırdıklarını dahi bilmediklerini gösterdiği, şöyle ki, (.....)'un AÇI OKULLARI'nın müdürü olmadığı ve okulda yönetim kurulu üyesi dışında hiçbir sıfatı ve idari görevinin bulunmadığı,
- İnceleme uzmanının şirket avukatını odadan kovmaya nereden cüret bulduğunu anlamamanın mümkün olmadığı, kendisinden yaş ve tecrübe olarak büyük bir kişinin ve en önemlisi de bir avukatın odadan kovulmasının en azından hadsizlik olduğu, Avukat (.....)'un da bu ağır tahrik altında sesini yükseltmesinin ve tepki göstermesinin en azından insani bir refleks olduğu,
- Okul müdürü ve IT uzmanının tüm bilgisayar kayıtlarının kendilerine açıldığını söylediği halde inceleme uzmanının gerilimi daha da artırarak (.....)'un bilgisayarı verilmez ise ceza yazılacağını söyleyerek çekip gitmek istemesi üzerine Avukat (.....)'un özel amaçla gelmiş bir endüstri casusu gibi davranan bu kişinin gerçekten devlet memuru ve Rekabet Kurumu uzmanı olduğundan iyice şüphelenerek polis çağırmak istediği, bu kez inceleme uzmanının kendisinin alıkonulduğunu iddia ederek gerginliği en üst noktaya taşıdığı,
- AÇI OKULLARI'nın yaklaşık (.....) öğrencisi ile özel okul olarak rekabeti engelleyebilecek bir güce sahip olmadığı, ayrıca TÖZOK üyesi dahi olmadığı ve piyasada rekabeti engelleyecek bir girişimde bulunmasının hayatın olağan akışına dahi uygun olmadığı,
- AÇI OKULLARI'nın kurucu temsilcisinin (.....) olduğu, (.....)'ın da (.....) gibi şirkette %(.....) paya sahip ve yönetim kurulu üyesi olduğu, hal böyle iken inceleme uzmanının gerek agresif ve tutarsız tavırları gerekse gerçekten idari görevi olan kişilerin değil de (.....)'un mobil cihazları ve bilgisayarlarına yönelmesinin altında (.....)'un profesyonel yöneticisi olduğu (.....)'nin bilgilerine rakipler adına ulaşmak olduğunun düşünülmesine yol açtığı, inceleme uzmanının hal ve tavırlarının da bunu körüklediği, kendisine bütün bilgiler açıldığı halde bakmaması ve ilgilenmemesinin bu durumu teyit ettiği,
- Bu sebeplerle Rekabet Kurumu uzmanları tarafından inceleme gününden sonra hazırlanarak ihtirazi kayıtlarımızın yazılması engellenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılmasına ilişkin 17.10.2022 tarihli tutanağı ve çarpıtılarak hikâye edilen olaylar zincirini de kabul etmedikleri,
- Tutanakta ibraz edilen yetki belgeleri arasında Tutanakta adı geçen Sayın (.....) isimli uzman yardımcısının yerinde incelemede fiilen hazır bulunmadığı ve

tutanakta imzasının da bulunmadığı, bu durumun tutanağı sakatlayan başka bir sebep olduğu,

- AÇI OKULLARI ile ilgili tüm bilgi ve belgeye erişim sağlandığı ve halen de erişime açık olduğu halde inceleme heyeti tarafından hazırlanan Engelleme Tutanağı'nın gerçeğe uygun olmadığı

ifade edilerek açıklanan gerekçelerle Engelleme Tutanağı'na itiraz ettikleri ve bir ceza tahakkuk ettirilmesi halinde tüm yasal yollara başvurulacağı arz edilmiştir.

G.2. Değerlendirme

- (23) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan en önemli araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, verimli sonuçlar elde edilebilmesi bakımından büyük öneme sahiptir.

- (24) 4054 sayılı Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesi;

"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

(Değişik: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,

Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,

Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek: 01.08.2003-4971/ 25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hâkimi kararı ile yerinde inceleme yapılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

- (25) 4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; "*yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması*", teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu hükme göre Kurul, incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası vermektedir.

- (26) Yukarıda yer verilen olaylar silsilesi kapsamında ilk olarak uzmanların inceleme yapmak üzere AÇI OKULLARI'nın merkez adresine (AKATLAR AÇI OKULLARI) gittikleri ve teşebbüsün internet sitesinde üst yönetici olarak görülen (.....)'u incelemek istedikleri anlaşılmaktadır. Söz konusu adres ticaret sicil kayıtlarından elde edilmiştir. Bir diğer deyişle teşebbüs, ticaret siciline merkez adresi olarak AKATLAR AÇI OKULLARI'nı tescil ettirmiştir. Buna karşılık teşebbüs vekillerinin Kurumumuz kayıtlarına sunmuş olduğu yazılarda teşebbüsün merkez adresinin BAHÇEKÖY AÇI OKULLARI olduğu ifade edilmiştir. Bu doğrultuda teşebbüsün beyanları ile ticaret sicil kayıtlarının çeliştiği anlaşılmaktadır.

- (27) Teşebbüsün beyanlarında yer alan bir diğer çelişki ise uzmanların inceleme yapmak istediği AÇI OKULLARI'nın üst yöneticisi (.....) hakkındadır. Şöyle ki, teşebbüs vekillerinin sunmuş olduğu birinci yazıda (.....)'un AÇI OKULLARI'nın ortağı ve yönetim kurulu üyesi olduğu, yönetim kurulu başkanının (.....) olduğu ifade edilirken¹, ikinci yazıda (.....)'un AÇI OKULLARI'nda yönetim kurulu başkanı olmakla birlikte idari bir görevinin bulunmadığı ifade edilmektedir. Diğer taraftan teşebbüsün resmi internet sitesinin *Kurumsal Bilgi* sekmesindeki² *Kurucuları* başlığının altında yönetim kurulu başkanı (.....) olarak görünmektedir. Dolayısıyla teşebbüs temsilcilerince inceleme heyeti tarafından (.....)'un ısrarla incelenmek istenmesinin şüphe uyandırdığı ifade edilse de söz konusu yetkilinin incelenmek istenmesinin temel gerekçesinin teşebbüsün bizatihi kendisinin kamuya açık kaynaklarında yer verdiği bilgilerden kaynaklandığı ve kolayca anlaşılabilir olduğu değerlendirilmektedir. Keza dosya konusunun rakip özel okullar arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali olarak değerlendirilebilecek bir anlaşmanın bulunup bulunmadığının tespitine yönelik olması ve yerinde incelemenin amaçları dikkate alındığında söz konusu şahsın öncelikli olarak incelenmek istenmesinin herhangi bir şüphe uyandıracak nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.
- (28) Sürecin devamında, inceleme heyetince ulaşılan ilk adreste, güvenlik görevlisinin gerçekleştirdiği bir telefon görüşmesinin akabinde (.....)'un (.....) adresinde bulunabileceğini bildirmesi üzerine inceleme heyetinin yetkiliye bir an önce ulaşarak incelemeyi sağlıklı bir şekilde koordine etmek amacıyla bildirilen adrese geçiş yaptığı anlaşılmaktadır. Bu amaçla (.....) mahalline ulaşan inceleme heyeti (.....) ile görüşmek istediğini belirtmiş, sırasıyla karşılama sekreteryası, (.....)'un asistanı (.....) Hanım, Açı Okulları Finans ve Yatırımlar Müdürü (.....), Avukat (.....) ve Av. (.....) ile telefon görüşmeleri gerçekleştirmiştir. Avukat (.....) tarafından (.....)'a ulaşamadığı ifade edilmiş ve gerektiği takdirde AÇI OKULLARI'nın kurumsal e-posta sunucularını açabilecekleri ve inceleme yapılabileceği ifade edilmiştir.
- (29) Her ne kadar teşebbüs vekilli tarafından AÇI OKULLARI'nın e-posta sunucularının inceleme heyetine açılacağı ifade edilmiş olsa da 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer verildiği üzere yerinde inceleme esnasında inceleme heyetinin teşebbüslerin defterlerini, fiziki ve elektronik ortamları ile bilişim sitelerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebileceği sarih olduğundan yalnızca e-posta sunucularının açılacağına ilişkin beyanların dosya konusu açısından yeterli ve elverişli bir inceleme olanağı sunmamaktadır.
- (30) Bunun üzerine saat 12.00 itibarıyla inceleme ekibi tarafından yerinde incelemenin gerçekleştirilemeyeceği değerlendirilerek tutanak tutma kararı alınmış, bu kararın alınmasında inceleme ekibinin AKATLAR AÇI OKULLARI'nda (.....)'un bulunmadığı gerekçesiyle (.....)'ye yönlendirilmesi ancak (.....)'nin adresinde (.....)'a ulaşamamasının, uzmanların (.....)'a vekâlet eden bir AÇI OKULLARI yetkilisi tarafından karşılanmamasının, (.....)'a ne zaman ve nerede ulaşılacağı bilgisinin verilmemesinin etkili olduğu değerlendirilmiştir. Zira inceleme heyetinin teşebbüs merkez adresinde ilk olarak 10.37'de (.....)'a ulaşmak istediğini belirtmesi ve bu doğrultuda yapılan yönlendirme neticesinde bir ikinci adrese ulaşmasına rağmen inceleme heyeti tarafından saat 12.00'a kadar (.....) ile telefon görüşmesi yapılması

¹ Teşebbüs tarafından gönderilen yazılarda bahsedilen (.....)'ın AÇI OKULLARI'nın resmi internet sitesinde yine Kurucular başlığı altında (.....) sorumlusu olduğu açıkça görülmektedir. Kaynak: <https://acischools.k12.tr/kurumsal-bilgi/> Erişim Tarihi: 19.10.2022.

² Kaynak: <https://acischools.k12.tr/kurumsal-bilgi/> Erişim Tarihi: 19.10.2022.

imkânına dahi erişilememiştir. Teşebbüs temsilcileri tarafından (.....)'a ulaşılamaması, inceleme esnasında inceleme heyetine ya da sonradan Kurum kayıtlarına giren yazılarda herhangi bir gerekçeyle açıklanamamıştır.

- (31) Yerinde inceleme yapma yetkisinin, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca Kurula Kanun'un kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere tanınan ve doğası gereği teşebbüslere haber verilmeksizin, ansızın, süratli ve kesintisiz biçimde gerçekleşmesi gereken bir uygulama olduğu, gecikerek yapılan bir incelemenin 4054 sayılı Kanun'la hedeflenen faydayı sağlamayacağı ve Kanun'un ilgili maddelerinin ihlâli olarak kabul edilmesi gerektiğinin açık olduğu çeşitli yargı kararlarıyla da ortaya koyulmuştur.³ Dolayısıyla teşebbüs yetkilisi olan (.....)'a ulaşabilmek için aradan geçen bir saat yirmi üç dakikalık zamanın yerinde incelemenin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi olanağını ortadan kaldırdığı değerlendirilmektedir.
- (32) Devamında inceleme heyeti saat 12.17'de (.....) sekreterinin telefonundan Avukat (.....) ile görüşerek AÇI OKULLARI teşebbüsünde görevli bir yönetici ile görüşebilmeye ve (.....) harici diğer yöneticiler bazında yerinde inceleme yapabilmeye olanak tanıyacak bir adres talep etmiştir. Avukat (.....) tarafından BAHÇEKÖY AÇI OKULLARI adresinde görüşme ve inceleme yapılabileceği belirtilmiştir.
- (33) İnceleme heyetince BAHÇEKÖY AÇI OKULLARI'na gidilmesinin akabinde teşebbüs vekilleri tarafından (.....)'un şahsi bilgisayarında kişisel verilerinin ve AÇI OKULLARI'na ait olmayan ticari sır niteliğinde bilgilerin yer aldığı, bu nedenle inceleme talebinin hukuka aykırı olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu yaklaşımın yerinde incelemelerin amacı ve kapsamı doğrultusunda 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi ve Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz açıklamalarıyla bağdaşmadığı değerlendirilmektedir. Aksinin kabul edilmesi 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiğine yönelik delillerin elde edilmesinin en önemli aracı olan yerinde incelemeleri işlevsiz kılacaktır.
- (34) Öte yandan Avukat (.....) tarafından önden haber vermeksizin inceleme yapılamayacağı, (.....)'ye giderek tutanak tutulmasının usulsüz olduğu, yetki belgesinde AÇI OKULLARI'nın adının bulunmadığı belirtilmiş, Avukat (.....) tarafından yetki belgelerinin ve kimlik kartlarının inceleme yapmaya yetmeyeceği, Kurul kararının da sunulması gerektiği, yetki belgesinde TÖZOK'ta inceleme yapılabileceğinin yazdığı ifade edilmiş ve söz konusu ifadelerle ilişkin inceleme heyeti gerekli açıklamaları sunmuştur.
- (35) Akabinde yaşanan ve hakaret de içeren tartışma ortamı neticesinde inceleme uzmanlarının Engelleme Tutanağı'nı teşebbüs mahallinde tutması mümkün olmadığından teşebbüs vekillerinin itiraz niteliğindeki ifadeleri tutanağa yansımamış ancak Engelleme Tutanağı teşebbüse gönderilmiş ve teşebbüs vekilleri tarafından iletilen iki farklı yazıda teşebbüs beyanları sunulmuştur.
- (36) Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde söz konusu teşebbüsün, uzmanlar tarafından talep edilen gerekli bilgi ve belgeleri sağlamadığı ve incelemenin gerçekleşmesini sözlü ve fiziki olarak engellediği sonucuna ulaşılmıştır.
- (37) Dolayısıyla, 4054 sayılı Kanun'un 15. ve 16. maddeleri göz önünde bulundurulduğunda; yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, incelemede görevli Kurum personelinin bekletilmesi, incelemeye rıza gösterilmemesi ve istenen

³ Emsal karar örnekleri için bkz. 16. İdare Mahkemesinin 2020/807 E. ve 2021/1050 K. sayılı ve Danıştay 13. Dairesinin 2008/5890 E., 2013/847 K. sayılı ve 2011/2660 E., 2016/775 K. sayılı kararları.

bilgi ve belgelerin ilgili personele sunulmaması davranışlarının yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde "yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması" idari para cezası verilmesi gereken hallerden biri olarak düzenlenmiştir. Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler ışığında AÇI OKULLARI'na yerinde incelemeyi engellemesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2021 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (38) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 06.10.2022 tarih ve 22-45/662-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında;
- Açı Eğitim Öğretim Hizmetleri A.Ş. tarafından 13.10.2022 tarihinde yapılan yerinde incelemenin zorlaştırıldığına ve engellendiğine,
 - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2021 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında olmak üzere adı geçen teşebbüse (.....) TL idari para cezası verilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.